

Spelling 2003 van 't Venloos in 't kort

door drs. Frens Bakker

1. Klinkers

De klinkerteikens zien wie in 't Nederlands. 'n Paar aparte teikens zien:

- * de *ö*: deze klinker kump veur in wäörd wie *Kölle, pötje, völle, rös, plökke*;
- * de *ó*: deze klinker kump veur in wäörd wie *póp, kómp, hónd, pónd*;
- * de *ae*: deze klinker kump veur in wäörd wie *laeve, waers, maete, laeve, kaetel*;
- * de *äö*: deze klinker kump veur in wäörd wie *wäörd, päöl, näöd, häös, häökske*;
- * de *ao*: deze klinker kump veur in wäörd wie *waord, paol, naod, haos, haok*.

Schrief noeëts *ee, oo, uu, aa* as det vanoet 't Nederlands verkieërd is, dus: *vader, moder, ruke, leje, kure, laje, leje, bloje, luje*.

2. Twieëklanke

Veurbeelde van Venlose wäörd met twieëklanke:

<i>ieë</i> ¹⁾	<i>twieë, zieë, fieës</i>	'twee, zee, feest';
<i>oeë</i> ¹⁾	<i>roeëd, bloeët, knoeëje</i>	'rood, bloot, knoeien';
<i>uue</i> ¹⁾	<i>duueske, duueje, huure</i>	'doosje, dooien, horen';
<i>aej</i>	<i>traej, knaeje, baeje, gaeje</i>	'voetstap, kneden, bidden, wieden';
<i>uu(j)</i>	<i>huuj, kuuj, Truu(j), luje</i>	'mensen, koeien, Truus, luiden';
<i>euj</i>	<i>bleuj, (ik) greuj</i>	'bloei, (ik) groei;
<i>äöj</i>	<i>släöj</i>	'sloten';
<i>oej</i>	<i>roej</i>	'(trap)roede';
<i>ooj (oje)</i>	<i>(ik) booj, (ik) trooj, (ze) troje</i>	'(ik) bood, (ik) trapte, (ze) traptent';
<i>aoj</i>	<i>(ich) braoj</i>	'ik braad';
<i>aj (ajje)</i>	<i>paj, pajje, Haj</i>	'dikke vrouw, dikke vrouwen, Henri';
<i>aa(j)</i>	<i>(ik) vaaj, flaa(j), laje</i>	'(ik) vouw, vlaai, la's'.

* Kees in principe veur *ou* en neet veur *au*, behalve as 't Nederlands *au* haet (bv. *ouk, koupe, rouk; auto*)

* Kees in principe veur *ei* en neet veur *ij*, behalve es 't Nederlands *ij* haet. (bv. *ein, tei, klein; fijn*)

1) Haol de twieëklanke NEET doorein met lang klinkers! Vergeliek ens de schriefwies van: *fieës* ('feest') – *fies* ('vie's'); *broeëd* ('zwartbrood') – *broed* ('bruid'); *de luues* ('je leest') – *de luus* ('de luizen'). (As se 'n bietje euverdriefs, klinken *fieës*; *luues* haos wie 'fiejjes; lujes' en *broeëd* haos wie 'broewed').

3. Meiklinkers

De meiklinkers zien wie in 't Nederlands. Twieë bezónder gevalle zien:

- * de *gk*: dit teiken kump veur in wäörd wie *rögke, brögke* (en in alder Venloos in *zegke, ligke*);
- * de *sj*: dit teiken kump veur in wäörd wie *sjoester, sjeklaad*.

4. t of d op 't ind van wäörd

As 't woord in 't Nederlands op 't ind 'n *d* haet, blief die in 't Venloos bewaard. As 't Nederlands gen veurbeeld met *d* haet, dan altied 'n *t* schrieve, want die klink dao. Dus: *hónd, land, tand, bed, wíed* naeve *kat, rat, wet*.

5. 't Kort wäördje se

D'n ónbeklemtoeënde vorm van *dich* is *se*. Det is 'n woord. Schrief det los van 't werkwoord. Dus: *kíeks se, kums se, luuets se, paks se, kries se, as se kums, as se det luuets*.

6. Internationale wäörd

Internationale wäörd waere in 't Venloos zoeë vuuel meugelik in de internationale spelling geschreve, dus: *telefoon, televisie, diskette, computer, chatte, sms-e*.

VINGEROEF(F)ENINGE

De klanke *ie*, *oe* en *uu* kinne kort of lank oetgespraake waere.

In einlettergripige wäörd (en eur samestellinge) zien *ie*, *oe* en *uu* kort of lank. 't Lingteverschil wuuert meestal neet geschreve. As se wils meugs se de lange vorm met 'n ^ op de twieëde letter schriev.

Maar wie gezag: 't hoof neet per se.

kort

diek 'dik'

boek 'bok'

buuk 'bokken'

lank

diek (diêk) 'dijk'

boek (boêk) 'buik'

buuk (buûk) 'buiken'

In aope lettergrepe gaewe *ie*, *oe* en *uu* de gerekde oetspraak aan. Wils se ze kort make, mós se de meiklinker verdöbbele. Vergeliek 't met de schriefwies van 't Nederlandse 'bon' en 'boon'.

kort

Nederlands 'bon – bonnen'

Venloos *diek – diekke* 'dik – dikke'

ik boet – boette '(ik) boet – boeten'

buut – buuttereedner

lank

'boon – bonen'

diek (diêk) – dieke 'dijk – dijken'

roet (roêt) – roete 'ruit – ruiten'

muus (muûs) – huzer 'muis – huizen'.